

18 februari 2016

Ambitietekst Sociale functie kinderopvang

Het Vlaams Welzijnsverbond erkent de economische, pedagogische en sociale functie in de kinderopvang.

- ✓ De economische functie biedt kansen aan ouders om actief deel te nemen aan de arbeidsmarkt of een opleiding te volgen.
- ✓ De pedagogische functie garandeert ontwikkelingskansen in een kwaliteitsvolle opvang waar kinderen zich ten volle kunnen ontplooiën op fysiek, emotioneel en sociaal vlak. De kinderopvang is een plek waar kinderen elkaar ontmoeten en in contact komen met de wereld. Ze leren er met respect omgaan met diversiteit.
- ✓ De sociale functie draagt bij tot een rechtvaardige samenleving waarin maatschappelijke integratie bevordert wordt en uitsluitingsmechanismen tegengegaan worden. De kinderopvang is een ontmoetingsplaats voor gezinnen, gelijkwaardig en wederkerig partnerschap staat voorop. Gezinnen worden uitgenodigd om actief te participeren in de opvang. Dit alles vindt plaats in een lokale samenleving met oog voor buurtgerichte netwerken.

Met deze ambitietekst verbindt het Vlaams Welzijnsverbond zich ertoe haar **leden te sensibiliseren en te stimuleren om de sociale functie in de kinderopvang te versterken**. Werken aan de sociale functie in kinderopvang kent geen eindpunt, het is een continu proces dat men samen met medewerkers, gezinnen en partnerorganisaties doorloopt. We hebben daarbij respect voor het eigen tempo en de eigen accenten die voorzieningen voorop zetten. Via de werkgroep diversiteit en sociale functie willen we de leden inspireren en bevorderen we de uitwisseling van ervaringen, praktijken en aandachtspunten.

✓ **Kwaliteitsvolle kinderopvang is sociale kinderopvang**

De voorziening heeft een open houding en toont respect voor de eigenheid van elk kind en zijn gezin. Men is zich bewust van vooroordelen en de effecten hiervan op kinderen en hun gezin. Op positieve wijze komen jonge kinderen in contact met verschillen, de focus wordt gelegd op de gelijkenissen. Kinderen en hun gezin zijn welkom in de opvang, de voorziening neemt initiatief om iedereen het gevoel te geven er bij te horen, met het oog op een positieve identiteitsontwikkeling en een warme sfeer. Focus wordt gelegd op sociale inclusie, men streeft naar ontmoeting en verbinding tussen mensen.

✓ **Pedagogische ondersteuning**

Deze open en respectvolle houding is mogelijk wanneer er in de organisatie zorg is voor elkaar. Het team versterken vraagt pedagogische ondersteuning, medewerkers worden gestimuleerd om dagelijks en voor alle ouders de sociale functie van kinderopvang waar te maken. Kinderopvangvoorzieningen zijn lerende organisaties waarbij aandacht is voor reflectie op het eigen handelen en bijsturing waar nodig. Kindbegeleiders worden ondersteund en begeleid bij de uitdaging om hun pedagogisch handelen in vraag te stellen (men is voldoende zeker om zich kwetsbaar op te stellen). We onderlijnen hierbij de kracht van de talenten die in de voorziening aanwezig zijn en die ten volle ingezet worden om van elkaar te leren.

✓ **Ouderbetrokkenheid**

Uit diverse projecten leren we de meerwaarde van ervaringsdeskundigen. Zij brengen een nieuw perspectief binnen en zetten aan tot reflectie over de relatie tussen kinderopvang en de

gezinnen. In dit opzicht beschouwen we elke ouder als expert. Zij kennen hun eigen kind best en zijn de belangrijkste partner in de opvoeding. Zij kunnen de organisatie vertellen wat drempels zijn en waar aandachtspunten liggen. Dit vraagt een open en luisterbereide houding in de voorziening.

Ouderbetrokkenheid neemt ook concrete en praktische vormen aan, ouders worden uitgenodigd om hun sterktes in de opvang in te zetten en zo actief deel te nemen. Ook actieve deelname aan de beleidsontwikkeling in de voorziening geeft ouders een stem.

✓ **Toegankelijkheid**

Kinderopvang is een hefboom voor kinderen, ze kunnen zich ten volle ontplooiën in hun fysieke, emotionele en sociale ontwikkeling. Voor ouders betekent de kinderopvang een kans om te participeren in de maatschappij en een persoonlijk netwerk uit te bouwen. In de kinderopvang wordt ook aandacht besteed aan de relatie tussen ouders en kinderen, want ouders en kinderen die zich goed voelen, groeien naar elkaar toe. Om kansen te bieden in een diverse samenleving is ruime toegankelijkheid een voorwaarde. Kinderopvangvoorzieningen werken doelbewust laagdrempelig en richten zich hierbij specifiek tot kansengroepen. Voorzieningen hebben aandacht voor betaalbaarheid en werken aan een kostenbewust beleid. Het is een continue evenwichtsoefening om financiële leefbaarheid na te streven en hierbij de sociale functie niet uit het oog te verliezen. Voorzieningen maken creatieve keuzes in functie van een sociaal beleid in een veerkrachtige en leefbare organisatie.

Er is aandacht voor bereikbaarheid en beschikbaarheid, zowel op fysiek en geografisch als op relationeel vlak. Begrijpbaarheid is een troef, verstaanbare taal in zowel Nederlands als voor anderstaligen is belangrijk.

Deze toegankelijkheid beperkt zich niet tot aan de deur, maar gaat verder tot in de pedagogische en sociale werking. In een continu leerproces gaat men samen actief op zoek naar mogelijke drempels en onderneemt men acties om deze drempels te verlagen.

Kernbegrippen hierbij zijn participatie en empowerment.

✓ **Buurtgericht werken en lokale samenwerking**

Toegankelijkheid wordt onder meer versterkt door zorgzame aandacht voor externe relaties en de lokale netwerken die uitgebouwd worden om een sociale kinderopvang te realiseren.

Opvangvoorzieningen nemen initiatief om contact en samenwerking met toeleiders te realiseren, waardoor toegankelijkheid voor kansengroepen vergroot kan worden.

Voorzieningen laten zichzelf zien in hun buurt, ze leggen contacten en reiken de hand naar gezinnen en buurtorganisaties. Hierdoor worden hun sterktes zichtbaar en zijn ze een vertrouwde speler in de lokale omgeving. Door met open armen in de buurt te treden en deel te nemen aan het buurtleven werkt men drempelverlagend en straalt men de sociale en pedagogische visie uit. Herkenbaarheid en betrokkenheid in de buurt zorgt voor netwerking en samenwerking, voor synergie en samenhang. Men inspireert en wordt geïnspireerd.

Er wordt gestreefd naar lokale samenwerking om te komen tot een gezamenlijke visie op het belang van kinderopvang (economische, pedagogische en sociale functie).

In de lokale samenleving worden reeds lokale loketten kinderopvang opgestart, vaak vanuit de lokale besturen. Het Vlaams Welzijnsverbond ziet kansen in de uitbouw van een duidelijk en laagdrempelig lokaal aanspreekpunt voor ouders. Voorwaarden hiervoor zijn gelijkwaardig partnerschap tussen lokale actoren, open en eerlijke communicatie en bereidwilligheid voor constructieve samenwerking.